Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epistola de miseria curatorum

Hist, Conrad

[Speyer], [um 1495]

urn:nbn:de:bsz:31-327130

Visual Library

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

42 A 1932,12 RH

Vol. 68.

AN 683 - AN 691

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

[Miscellanea. Bd 12]

1) Gualtherus, alexandri Magni vita. 1513
2) Passio S. Meynradi Basel Furter 1496. [H 12453]
3) Epistola de miseria curatorum (Hain 0) s. l. e. a.
4) Eneas Silvius, Proverbia. (Hain
5) Trithemius, Institutio. 1486.
6) Gerson, Appellatio. (Hain 7664)
7) Galuanus de Bononia, differentiae legum et canonum. (Hain 7452)
8) Donatus minor. s. l. e. a. (Hain 0)
9) Seneca, de quattuor virtutibus (Hain 14621)
10) Aristoteles, Problemata. (Hain 1723)
11) Legenda S. K. Caterina 1508.

Epiſtola de miſe=ria curatorum.

SEcurum eſt ſemꝑ(ſcriptura teſte)in faciendis
conſulere Incautū vero eſt ad aliq̄d vel cōſen
tire/vel diſſuadere. De cura paſtorali ſuſcipiē/
da(amantiſſime iohānes)velut iā expꝰtū tuis
me lr̄is pie cōſulis. Sed a me quid. Rem vtiq̃ꝫ difficilē
requiris. Inter clericos xp̄o ſummo paſtori nullus ple/
bano offitio vicinior Quēadmodū crucifixus eſt nobis
omnibꝫ ſcientibꝫ criſtus a iudeis. Ita quottidie crucifi/
gitur(eodem xp̄o atteſtāte)plebanꝰ a parrochianis Quō
enim dicit Nō eſt diſcipulus ſuꝑ mgr̄m. nec ſeruus ſuꝑ
dn̄m ſuum. Si me ꝑſecuti ſunt ⁊ vos ꝑſeq̄ntur Si ſmo
nem meum ſeruauerint ⁊ vr̄m ſeruabunt Xpriſtus in vi
ta eterna ad dexterā dei ſedet crucis opprobriū pacienter
ſuſtinens. Plebanus in eadē vita ſcd̄m poſt xp̄m locum
tenet tribulationū acies fortiter vincēs. ⁊ nō ſolū in eter/
na gl'a poſt xp̄m erit primꝰ qꝛ idē cū eo habet offitiū imo
in iudicando viuos ⁊ mortuos cum criſto ſedebit iudex
precipuus. Quia nō ſuſceperūt p̄dicationis eius ṽbum
Vn̄ petro de laboris p̄mio interrogante xp̄s ait. Amen
amē dico vobis q̄ vos q̄ ſecuti eſtis me ſedebitis ſuꝑ ſe/
des iudicantes duodecim tribꝫ iſrahel. Paſtoris ita glo/
riam eiuſdē ⁊ ignominiā extreme ꝯſidero/⁊ in hac re tibi
⁊ conſentio/⁊ penitꝰ diſſuadeo Inuitat ad conſentiendū
meritū inducit ad diſſuadendū oꝑprobriū. Ego paſtor in
digniſſimus infinitas infeſtatōes ſuſtineo. ⁊ nōdū eſt fi/
nis. Si ad xp̄i oues paſcendū te induxero ad cōſcriben/
dū tua oꝑprobria(q̄ rogo)ſufficit pellis. Oꝑtet ꝫ aliq̄s tibi
tēptationes ꝓponere ⁊ his cognitis q̄d faciendū ſit in te
dimittere. Quiſq̄s igit̄ curā paſtoralē portat/nouem dia
bolos ſine intermiſſione ſe lacerare ſciat Nō nequaq̄ꝫ ſu
ſtinuiſſet ſeruus pacienter tunc tollerat dn̄s.

Primus diabolus inter

oēs eſt ipe collator. q̄ dū eccl'am ꝯfert ſuam eſſe putat

Plebanum tanq̄ȝ alium ſubditum tenet ⁊ tractat. ⁊ quia
hanc intentionē falſam habet. miſſas celebrare ⁊ q̄cunqȝ
alia ad libitū facere iubet. Quid hac tēptatione acri⁹ qn̄
collatoris irrōnabilem volūtatem ſaltem in minimo nō
implet ꝑter cetera imꝑperia etiā mortis ꝑiculū vix effugi
et Scit de⁹ qꝛ nō mētioꝛ qꝺ dico. ipē hodie ſuſtineo q̄ in
paſtorē dn̄atio tā eſt tirānica q̄ȝ iniuſta. vt liceat collato
ri plebāo q̇cq̄ȝ mādare quē ⁊ nec hȝ imo non p̄t inueſtire
Dn̄mō ſanctiſſimo impatoꝛ hūilib⁹ genub⁹ ꝓſternit. nū
quid impatore dignioꝛ collatoꝛ qꝛ ſub plebano mīme in
curuat. Hunc ⁊ ꝯſiles apte ⁊ ꝯgrue pilat⁹ deſignat qn̄ di
xit. Neſcis qꝛ ptātem hēo te dimittendi ⁊ crucifigendi ſu
per hec ad xp̄m dixit Sȝ q̇d Malū vite finē pilat⁹ habuit
ſententiās xp̄m. ita ꝓculdubio ſine ſalute oīs collatoꝛ pe
ribit ꝑſequēs plebanū Herodes mltos in bethleem occi
dit pueros vt fieret de⁹. ꝓpter qꝺ ille ꝑ mltas infirmitates
in peccatis ſuis peſſime obijt. Collatoꝛ multa plebāo in
fert mala vt ſit pleban⁹. ꝓpter qꝺ iſte abſqȝ heſitatōe fine
plebano vitā termīabit Hec ſingl'a ꝑ vindictā dicta ſunt
vt dū hmōi malū nō manet inultū oīs collatoꝛ diſcat ex
h ſuo plebano eē ſubiect⁹. ⁊ toto corde ſtudeat illū dilige
re ſine quo neq̄q̄ȝ p̄t aīam ſuā ſaluare. Ad q̇d ſmonē pro
trabo. Tm̄ plebanū collatoꝛ tribulat. vt ꝓpter infinitas
iſtas tribulatōnes multos eccl'ias ſuas ꝑmutaſſe ꝯſtat. q̇
malunt tranquillam vitam ducere q̄ȝ iniurijs ſubiacere.

Secūdus diabolus ē ipſe

cuſtos eccleſie q̇ q̄nto minoꝛ in ptāte tanto maioꝛ in ꝑſe
cutione. nō māifeſte ledit. ſȝ vt ſerpēs occulte retro pūgit
Ille te ꝑ pratū tranſeūte in graminib⁹ latēs indeliberate
mordet. ⁊ iſte vbi nō putas impuiſe nocet. Famuli ꝯditi
onē vt eſt gerit in domo tua. ſingula q̄ agunt ꝑſpicit. Sȝ
qn̄ emolimētū ꝯſuetū a te nō ſuſcipit oēȝ inuidiā cōtra te
accēdit. Secreta tua q̄ ante amic⁹ celare ſtuduit cunctis
tunc inimicus reuelare non contremiſcit. O infeſtatio

ſuꝑ omnem infeſtationē magis ſeuera. Jaculis māifeſtis
ꝓhicitur clipeus Contra oculta cāpanatoꝝ tela null⁹ ꝓ-
ficit galerus Quid crudeli⁹ Sicut aliqñ apud iudeos
iudas tradidit xp̄m, ita apō aduerſarios ſuos cāpanatoꝛ
accuſat plebanū. Et quēadmodum ꝑ pacis oſculum ſuū
iſte didicit facere bellū, ſic ꝑ falſam amicitiā contra dñm
ſuum iſte non deſinit ſuſcitare prelium. Ego inutilis ec-
cleſie paſtoꝛ multa benefitia campanatoꝛi cuidam exhi-
bui. ſed q̄ꝫcito ꝓpter ſuā malitiam beneficia ſolita abſtuli
tam cito in malis que deo teſte nō feci validū apud offi-
alem traditoꝛem cognoui. Sed quid Judas ſe ſuſpen-
dendo peſſime ſuū luit reatum, ⁊ multos cognoſco cāpa-
natoꝛes in ſumma pauꝑtate ſuum penitere flagitiū quo-
rum ſcelera ita ſingulis plebanis ſunt cognita, vt tanq̄m
oues errantes nuſq̄ꝫ habere poſſunt ſeruitia.

Tertius diabolus eſt Co

ca tua dña, ꝑ quā habes tot temptationū ſtimulos quot
in capite geris capillos. nunq̄ꝫ fidelis ſꝑ pigra. in cunc-
tis rebellis. Que niſi ab omnib⁹ eſſet deſpecta meretrix.
nullatenus dom⁹ tue fuiſſet facta diſpenſatrix Et quia eſt
famula tua non ꝑmanens vxoꝛ in ſingulis abſtrahit. vt
dum a te ꝓpter ſui malitiā expellitur. penuriam nullā in
futuro patiatur tanto minus te curat. q̄nto plus. quia ea
carere non potes conſiderat. Hoc malum ⁊ alia q̄ꝫplura
qñcunq̄ꝫ in ea inuenies. ab intra ꝑ iracundiam cōſume-
ris. Malum eſt ſi percutis. peius eſt ſi ad hoc nihil dicis
tunc ſi rem recte diſcutis nullum te miſerabilius apprehē-
dis Cum vero non aut vix ſit fidelis viro legittima quō
eſſe poteſt comodoſa plebano ſoluta Si (quod valde ra-
rum eſt ⁊ accidens) matronam ſanctam habet ſuꝑ omnes
ſanctos eandem celebrare opoꝛtet. Et q̄muis in diſpen-
ſando commodat tamem multum verbis inutilibus sti-
mulat. Ceterum leccatrix foꝛſitan eſt. Jgitur vult libidi-
nis ardoꝛem in ea a te extingui, quem ſi non deles male
habes Si vero animum eius cupientem exples, teipſa

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

non tu illam poſſides. Sic fit anq̃ꝫ cocam cū filijs dimit
teres potius eccleſia dimiſſa cum eiſdem exul maneres;
Heu q̄nta miſeria curatoꝝ. Nunquid melior buccella
panis altare exiguū cum pace. q̄ꝫ domus plena diuitijs.
eccleſia magna cū merore. Sed obiceret q̇s. damna plu
rima ſuſcipis. preter omnia famā bonā amittis. cur non
potius ꝓbam ⁊ honeſtam queris ex cuius ꝓuida diſpen
ſatione multa comoda capis. ⁊ omnē infamiam p̄ter fu⸗
gis. Quantū ego cape poſſum qꝛ infelix viuis. tue infeli⸗
citatis manifeſta cauſa ipſe exiſtis Audi quia q̇ talia pro
ponis q̄ꝫ inſipienter loq̄ris. Sine dubio hec amplius nō
obicis ſi diligenter quā dicam curatorum ignominiam
agnoſcis Suſpenſor Excoriator. Curator. nōia diffe⸗
rentia ſunt offitia. Suſpenſor fures patibulo annectit.
Excoriator ipſos equos excoriat. Curator dei pplm in⸗
format Illoꝝ offitiū quodlibet eſt neceſſarium. Mun
dus eiſdem carere nō poteſt. Cum fures omnia tollerēt.
Equi ad nares feterent. Hōies bōbiſarēt. Quantū igit
iſti tres omnibꝫ hōibꝫ neceſſarij ſunt. tantum omnes ho
mines eos deſpiciunt. Inter ſuſpenſorem excoriatorem
Curatorem in laicis quo ad aſpernationē nihil intereſt
Ego nondū paſtoralem curā gerens honeſtam quandā
matronam in cocā futuram ſubtilibꝫ verbis meis ꝯueni
Sed qn̄ famulandi tempus aduenit infamationē timens
famulari reſpuit. Seruus cum capellanis comedere vo
luit. Sus cū gallinis aucis eſuriuit. Nemo vaccas mul
ſit. omnis hōeſta famulatum meū fugit. Quis p̄cor me
tunc anguſtior fuit quē etiam inuitū deum teſtificor mul
tum infamatam ꝑſonā Slauicam natura infidelē bibu
lam in meam diſpenſatricem recipe oportuit. Dic ergo
queſo q̄ virtuoſa munda caſta ſuſpenſori excoriatori cu⸗
ratori vnq̄ꝫ famulabit. Forte iteꝝ obicis. quaſi omnis
curator ꝯcubuit. quia vero caſta ancillas ſuas multos cu
ratores maculare apprehendit. Maculationē fugiens
famulari contemnit. Sibi ipſi igit talis cōtrarius exiſtit
Si continenter viueret nullam in honeſtis acquiredis

difficultatem haberet. Audi qui ita imꝑperas. Quis for-
tioꝛ ſanctioꝛ ſampſone dauid ſalomōe. Si fortitudo ſan-
ctitas ſapientia ſampſonem dauid ſalomonē. a ꝯcubitu
mulieris ꝓſeruare non potuit. quis curatores ab eodem
veneno vnꝗ liberabit. Sicut impoſſibile eſt cum pice
cōicari. ꝛ ab ea non coinquinari. ita non ſuſcipiendū eſt
cum muliere habitare. ꝛ ab ea non maculari. Si vir vxo-
rem habens non vtens ſine neceſſitate caſtitatem ꝯiuga-
lem ſepiꝰ deſedat. O ꝗ rarum eſt ſi curatoꝛ vxoꝛem non
habens ſemꝑ vtens ſe non coinquinat. Ab hoc tempꝛe q̊
clericos ab vxoꝛibꝫ ſanctio apoſtolica ſequeſtrauit nullꝰ
vnꝗ quantumcunꝗ ſanctus ꝛ continens ſine ſuſpitio-
ne fuit. Foꝛtiter preterea audeo in medium proferre. Si
inter curatores nullus concubinarius eſſet adhuc ꝓpter
eandem ſuſpitionē curatoꝛi honeſta nō deſeruiret. Qua-
ꝓpter cū fiducia loquoꝛ niſi eccleſia preſertim curatores
in antea vxores habere tolleret cum ſcortis omnes vſꝗ
ad vnam domeſticam curam poꝛtare opoꝛteret. O q̄ntū
dedecus Inde populus incidit damnationis ꝑiculum.
vnde deberet ſumere bene viuendi exemplum. Antea ꝑ
ſacerdotis ꝑlem tota noſtra ſalus profluxit Nunc autem
non niſi ſcandalum venit Olim vnuſquiſꝗ ſacerdotum
in ſua legittima contentabatur. Nunc vero ſacerdos q̄
ꝓpriam non habet feminis indifferenter vtitur. De illis
nemo quod malum eſt promebat. De iſtis quomō luxu-
riantur etiam puer cantat. Sic ad vltimū quecunꝗ es
plebane/ ſi cocam etiam honeſtam habes ꝛ multa ex ea
incomoda recipis. ꝛ ſuper omnia infamiam incurris.

Quartus diabolus eſt

vitricus Qui eccleſie tantū impugnat quantū eſt qđ nō
ꝯſiderat. in eccl'ia tua ſine licentia mendicat. Mēdican-
di tempus nō obſeruat. De cōmodo tuo ſꝑ murmurat.
qn̄ non totū ad ſuam tabulam accumulat. ad fabā te non
curat. Qui oblatōes recipiēdi auctoritatē ſe hr̄e exiſtiat

pretérea eccleſie legata ſolus capit. Tabulam tecum nō
diuidit. imagines cereas ſicut ſuas ad trabes nectit. Ca-
ſeos oua pullos linū vendit. Cimiterij gramina metit.
In exequijs lumina tollit. Sedes in eccleſia edificandi
⁊ quocūqꝫ reponendi licentiam tribuit. Computationē
receptorū expoſitoꝝ ſine te facit. Unū dumtaxat deeſt.
Miſſas celebrare neſcit. alias totam eccleſiā tuam regit
O dura tēptatio q̇d eſt plebanꝰ ſi q̄cunqꝫ in eccleſia ad li-
bitum facit vitricus. Nō ſit ſuꝑ mgr̄m diſcipulꝰ neqꝫ ſu-
per dn̄m ſeruus. dominꝰ eccleſie eſt plebanꝰ. ſed ſeruꝰ ipſe
vitricus. Quicq̇t ergo in ſomnominatis eccleſie accide-
rit. vitrici eſt colligere. ſed ſolius plebani eſt diſpenſare.
Uitricus colligat. collecta repn̄tat. tunc plebanꝰ ſi ex col-
lectis eccleſie ꝑtem dederit ex gratia ⁊ miſericordia venit
q̇ ſolus omnia iure dictante ſeruare poterit. Sicut ſine
capite membra corpis non poſſunt viuere. Ita quia ca-
put eius eſt ſine plebano eccleſia eſſe non poteſt. Si igit̄
indigens plebanꝰ fuerit. ⁊ ſingula ſine diuiſione ad tp̄us
donec reſurgat retinere poterit. Melius eſt eīm eccleſiam
q̄m ipm plebanū egere ⁊ degere. quēadmodū ſecuriuſ eſt
mēbrum q̄m ipm caput perire. Quāobrem ſit qd̄cuqꝫ. ſi
aliquid eccleſie tantū legatum fuerit. ſuam mediā portio-
nem ex legato. plebanus canōice recipit. Si plebano tā-
tum defunctus legauit cum eccleſia ſi vult diuidit. Si
aliquid plebano ⁊ eccleſie ſimł indeterminate legatū fue-
rit equalis diuiſio fiat. ⁊ vterqꝫ mediā portionē recipiet.
Si vero in ſpecie illud plebano. ⁊ iſtud eccleſie in teſta-
mento idem defunctus determinat vnuſq̇ſqꝫ ſuū teſtamē-
tum ſine diuiſione obtineat. In ſummis feſtiuitatibꝫ die-
bus patronoꝝ dedicationis feſtis beate virginis quitq̇t
tabula capit cū plebano vitricū equaliter diuidere cōue-
nit. Deniqꝫ ſi eccleſia neceſſitate coacta non fuerit q̄cūqꝫ
tp̄e mendicando circuit mediam partem plebanuſ iuſte
capit. Et q̄ ex pura gratia ⁊ miſericordia vēit vt cū eccle-
ſia dictas diuiſiones facit. Itē caſeos. oua. pullos. linū
ꝑ domo ſua ſꝫ nō inmerito tollit imagines cereas. lūina

ſin exequijs quando ceram non habet cum eccleſia diui-
dat. Cimiterij gramina vitricū metere non annuat. ſꝫ cā-
panatori ſi pauper eſt tribuat. In eccleſia edificare aut
quitq̄t reponere ſine licentia ſua non ꝑmittat Computa
tionem omni anno plebano non collatori faciat vitricuſ
Campanatorem ꝛ vitricos locare tantū ad plebanū ſpe-
ctat. Hec ſi vt dictū eſt vitricꝰ nō obſeruat ſed iu his ꝯtra
plebanū friuole decertat maiorem excōicationis ſententi
am intrat a qua non niſi papa liberat. O ſtulticia ꝛ oīm
curatoꝝ demētia. miror de vobis atꝫ mirari non ſuffitio
bis in anno oēs ad ſanctā ſinodum cōuenitis. ꝛ peſſime
in vobis vitricos dn̄ari ſinitis Collatores de eccleſie bo
nis villas agros ꝛ allodia emere fauetis. ꝛ vos potiꝰ non
contradicendo in miſeria magna degetis. Non neſcitis
quia omnia eccleſie accidentalia ſine diuiſione tanto iu-
ſtius capiatis. q̄nto eccleſiam ꝓpter ſuꝑhabundātiā ſine
ſpe recipiendi inutiliter multis mala accomodare cōſpi-
citis. Sic demū qui collatoris nō plebani intuitu vitri-
cus exiſtit. non ꝙ plebanus ſed ꝙ collator iubet facit Ex
iure omnia ſe recipere credit. q̄ plebanus ex miſericordia
ꝛ gratia pie eccleſie dimittit.

Quintus diabolus eſt ipſe

ruſticus ideo malus Quia nullus in eo intellectus. p̄di-
cationes tuas vituꝑat. Cōtra miſſas tuas lōgas murmu
rat. Temꝑe interdicti de diuinoꝝ ceſſatione te inclamat
Ad q̄ non teneris obligat. excōicatus offendere cogitat.
laborans contra cibū ꝛ potum tuum mercedem ſemꝑ in
ſultat. Offertoriū non p̄n̄tat. ꝛ qꝛ q̄ habes ſine labore te
poſſidere exiſtimat. triceſimos. votiuas. vigilias. anima
rum ꝯmendatiōes. teſtamenta. ꝛ his ſimilia ſtudio quo
poteſt impedire non ceſſat. Niſi om̄ia iſta prius impedi
at firmiter credas ad infirmū te venire cum ſacramentis
nullatenus rogat O quot ſaxagenas vaccas veſtimenta
ꝛ cetera ex inuidia ſic obtinet ruſticus. qđ alias ꝑ bonam
agonizantis volūtatem merito omnia tollere plebanus.

Deniqꝫ quia domum tuam vicinam ſuam videt. differē
tiam inter te ꝛ aliū ruſticum non habet. Quicq̄t ergo to-
tam cōitatem facere oportet ad hec te anguſtiare nō pu-
det. Quid hac re durius. Si cōmunitatē cum ruſticis
ſeruare contempſeris recte quidem facis. ſed ex hoc infi-
nitas pſecutiones. lapides ſup caput tuū colliges. Nup
ruſtici mei aq̄rum neceſſitatem ſuſtinentes tota cōmuni
tate iuuante p occultas fiſtulas fontem quēdam vicinū
te mediam villā pduxerant. eccleſiam campanatorē aq̄s
haurire ſine contributo pmiſerant. ſed quia duoſ aureos
dare rennui quos mihi contribuendos dictarāt. cū mag
na temeritate meam ab aq̄s famulā repulerant Intantū
contra me fremere cepant. vt etiam aerem ſi potuiſſent
phiberi parati erant. O quāta in curatores ipſorum ruſti
corum inuidia Nunquid vna plebanuſ cū eccleſia in ſin
gulis immunitate gaudent. Qua igiť fronte plebanum
ad ꝯtribuendū arcent. ꝛ eccleſiā cū campanatore libere
ferre aquas fauent. niſi quia ruſtici de proſpero ſucceſſu
ex intimo corde ſemp dolent. Curatoꝝ igitur nullus cū
ruſticis communitatem teneat ad paſcendum porcos.
vaccas. oues. aucas non contribuat ordine eum tangen
te non cuſtodiat. Ad ſpes munitiones communes repa-
randas familiam ſuā non mittat hoc ſolum caueat de ſu
is ruſticis vt danna non ſentiat. quitq̄t alias ſit q̄cūqꝫ
cōitatem facere oporteat liberum ab hoc ſe fore ſciat. Si
ſecus faciat tociens quotiens excōicationis ſententia cū
mulctat tandem omni tempe ruſtici plebano inuident ꝛ
in nullo ſibi fauent Et ſi aliqn̄ eo carere poſſent. dudum
in ipſo lapides miſiſſent.

Sextus diabolus eſt ipſe

offitialis. Qnanto ſua iuriſdictio latior de tanto in plu-
res tirannidior ꝛ fortior. Quemadmodū vultur hinc ꝛ
inde volat vt laceres pullos Sic iſte iam ab illis iam ab
iſtis prochianis explorat. vt exactionet plebanos Man
data innūerabilia mittit ſi nō in eorūdem executōne ma

gis q̄ꝫ in tua negotiatione diligens fueris. Itineris im-
portunitatem domꝰ tue diſpenſationē non pōderat Hau
dens illico te citat. vt mali q̄d in te inueniat non vt puni
at ſed magis vt marſubiū ſuum impleat. Si non compa
rueris indignationem eius quis enarrabit. Sicut cāis
impetuoſe latrat. ⁊ niſi panes añ eum ꝓicies a latratōne
non ceſſat. Ita iſte aſſidue te infeſtat. ⁊ niſi florēos expē-
das quos ſolum optat mandare nō ceſſat. nec mandata
caſſat. Et quō ſecurus eſſe poterit vnq̄ꝫ ipſe plebanꝰ q̄m
etiā quottidie ꝓpriꝰ lacerat p̄latus. Scribit ſalutē in dño
q̄ſi fautor tuus optimꝰ. ⁊ inter oēs perſecutores in lacerā
do non eſt peſſimus. Mandatis ſuis aliqñ dñs iuſtis(
quomodo poteſt) contra te ruſticos incitat. Mandat ite
rum, mandare non ceſſat. ſed illatam a ruſticis iniuriam
te conquerente non vindicat. O magnum periculum ſi
proceſſus exequeris ruſticus impugnat. Si non publi-
caueris offitialis murmurat. O plura ſunt que infeſtant
plebanum. Sed profecto nihil eſt quod fortius offitia-
li impugnatet. Qui te ſine cauſa infamat. Nunquid eſt
malus q̄ quodammodo ex nihilo te irregularem probat
Quomodo poterit eſſe bonus. In eccleſie mee diſtrictu
multi ſunt fornicatores ⁊ adulteri pauperes occulti. no-
biles manifeſti. Citat pauperes māifeſte ad libitum ſuū
⁊ punit honorat nobiles nec plectit. Si ex alio offitialis
nequitia non patet ex iſto omnibꝫ hominibus aperte cla-
ret. Hec pñs epiſtola cum tanta audatia non proferetur
niſi omnis homo in hoc offitiali malediceret Recipit pe
cuniam ⁊ admittit ignominiam Amat denariū ⁊ tollerat
fornicarium. Tollit munera ⁊ deſtruit iura. Credit iuſti
co ⁊ inuidet plebano. Niſi portauerit munus nullus ab
eo eſt acceptus. Citat monet. excommunicat. aggrauat.
reaggrauat. relaxat. interdicit. In his omnibus non dei
gloriam querit. ſed ſolum lucrum querit. pecunie ſeruit.
⁊ innumera mala propter hanc committit. Tanta in cu
ratores eſt ipſius offitialis tribulatio. Si eccleſiā non
haberem nullam vtiq̄ꝫ ſuſciperem.

Quia omnibus alijs diabolis dormientib⁹ iſte ſolus ad
nocendum vigilat. Alijs q̄eſcentib⁹ iſte ſolus inquietat.

Septimus diabolus eſt

ipſe epiſcopus Qui quod ꝑ totū annū omnis ſolicitudo
tua collegit. hoc iſte ꝑ ſubſidium tollit ſingula bona tua
q̄ poſſides immunia ſunt. Jam epiſcopus contributum
Jam poſtulat ſubſidiū/ſic q̄ immunitatē bonorū tuorū
deberet conſeruare de anno in annū. hāc nō pudet ip̄e in
fringere. Epiſcopū ſolū cum neceſſitas ingruat q̄ ꝓprijs
releuare ſtipendijs nō p̄t caritatiuū poſtulare decet ſubſi
dium. Dudū iam nulla neceſſitate rationali quodāmō
vrgente ſine miſericordia req̄ſiuit ꝯtributū. Nūc vero q̄i
nunq̄ eſſet ſibi ſubuentū inſtanter poſtulat ſubſidiū. O
ſuꝑ oēm lupū lupus rapax. lupus eo eſuriente ouē rapit.
⁊ niſi ſumma vrgeat neceſſitas non redit. Ep̄m autem
nulla penuria cogit. ⁊ ſp ad alterꝝ annū ſubſidium capit
ſic bona tua q̄ alias manerent immunia ꝑ continuū ſine
cauſa ſubſidium facit ciuilia. Nuꝑ quadraginta marcas
ſubſidij collectori numeraui in tantis me marcis ſatiſfeci
ſſe exiſtimaui. collector inſtitit p̄ter has regiſtrales popo
ſcit. ⁊ de q̄libet marca ſcribenda tres hallēſes recepit. bur
ſam penitus euacuauit. ⁊ me dolente ip̄e riſit. Ruſticus
p̄bet cenſum ⁊ ſatiſfacit dn̄o. plebanus donat ſubſidium
nec ſufficit epiſcopo. Quantū igitur ex iniuſtis regiſtra-
libus colligere valeo neminē ipſo epiſcopo cupidiorem
apprehendo. q̄ ne in ſubſidio cenſiat aliq̄d damnū ꝑ cu-
ratorum ſudores collectori dat ſuū preciū quod tantū eſt
Vellē potius fieri ſubſidij collectenarius. q̄ꝫ effici eccle-
ſie miſnenſis vicari⁹. Quid eſt quia officialis in ſinodo
ſepius audit hoc verbū neutrale vacat. niſi quia cū mul-
tis alijs epiſcopus vltra vires plebanū exactionat. digni
tatem aut libertatem non defenſat. lupos baculo paſto-
rali non fugat. Dum in curiam epiſcopalē venerit ple-
banus. vix ad eū beneueniatis dicit. Si vero nobilita-
ris non ſolum cū omni ſolemnitate acceptatur. imo cela-

rium cum optimi liquoris vaſis aꝑitur. Ad prandiū ce-
nam inuitat̄ cā eiꝰ audit̄ ⁊ expedit̄. Plebanꝰ vero ſpernit̄
nec cibꝫ nec potꝰ ei ꝑbet̄. Iniuſta cā damnat̄. Prudenter
loquit̄ ⁊ arguit̄. ſic q̄dem a ꝓprio dn̄o ſuo repellit̄ ⁊ a cun-
ctis vaſellis odio hētur. Agri tollunt̄, cenſus alienantur
domus ꝑrochiales violant̄. Clerici ſine cā tanꝗ latrōes
captiui ducunt̄ quotidie in cleꝝ violentie agunt̄. Et q̄ſi
non ſit ep̄s vel p̄latus hec om̄ia ꝑpetrant̄. Nūq̄d es ep̄s
Si deniqꝫ ep̄s. vbi q̄ſo eſt tuꝰ baculus Si tenes bacl'm
cur non ꝓhibes lupū O irrecuꝑabile damnū. Perditus
eſt omnis clerus quia amici ſunt paſtor ⁊ lupus. Sed ti-
mendum eſt cū lupꝰ ampliꝰ non habuerit ouē deuorabit
⁊ paſtorē ⁊ iuſto iuditio paſtor cum ouibus perit, q̇ nullā
diligentiā circa oues habere voluit. Fruſtra ⁊ indigne ge-
ris o epiſcope baculū te ordines celebrāte. quē gerere nō
vis lupo clerū tuū inuadente. Diligentem igit̄ curam de
ouibꝫ tuis habeas q̄rum ⁊ lac ac butirū contributū cum
ſubſidio de die in diem ꝯgregas. Dic cū ſaluatore q̇ vos
audit me audit. ⁊ qui vos ſpernit me ſpernit Et qn̄cunqꝫ
in curiam tuā venerit plebanꝰ honora illū. queādmodū
in eterna patria xp̄s hōrat apl'os. Om̄em eius iniuriam
tuā reputa lupos ſibi inſidiantes cū magna ſtrennuitate
ad alioꝝ terrorē fuga Tu emines xp̄us/plebanꝰ tuus di-
ſcipulus. Sicut in tuis tribulationibꝫ criſtus non deſe-
ruit apl'os. nec ⁊ tu in ſuis infinitis tribulationibꝫ ac ꝑſe-
cutionibus dimittas plebanos. Sed heu ꝙ nō planta-
uit lupus tollit. Quia magis lupos ꝗ oues diligit ep̄us
Sic demū de bonis eccleſie diues eſt vaſellus. ⁊ ſumme
pauꝑ ſemꝑ manet plebanus.

Octauus diabolus eſt,

ipſe capellanus h̄ in eccl'ia tua nec cātat nec legit. niſi vn̄
ip̄e ſuū ꝓfectū habere poſſit. Uix ſine ꝯfuſione requiem
cantat. ⁊ q̄i in ſingulis tibi rebelliſat. Si prandiū tuū ⁊
cenā nō ſꝑ eq̄liter ſumit non ſolū in te ſed in cocā tuā etiā
fremit. ⁊ quia tecum diſcordat rixas quomodo poteſt.

aduerſum te excitat. Forte ebrius eſt ꝑ totam noctē in ta
berna leuat cantros. ⁊ mane non pudet immolare ſacrifi
cium. Somnolentus eſt qñ in eccl̃ia tua deberet cōmo/
dū tuū agere iacēs in lecto. forte adhuc matutinas cū ac/
ceſſu altaris debet incipe. Impatiēs eſt. vult eq̄tare non
curat ſi te oportet per pedes ambulare. ⁊ ſi non habuerit
equū nō ꝯplet tuū miniſteriū. O quotiēs ego plebanus
fui pedeſter ⁊ dura feci veſtigia. Ipe capellan⁹ in eq̄ meo
q̄etus letus cātauit carmina. Curioſus eſt. iūgit ſe vaſel
lis. loquit᷑ qđ non audiuit. recitat qđ nō vidit. Et ſi ꝑſe
quendi modū non hērent ex alio quō noceant plebano.
hn̄t ex capellano. Sup̄bus eſt in miniſterio. ſemꝑ locū
formoſum appetit habitū non vt in hoc decoret criſtum
ſed magis vt ad ſe inclinet ppl̃m Non vt ꝑ illā honeſtatē
de cetero maneat capellan⁹. ſed mag̃ vt depulſo dn̄o ſuo
ipſe futurus ſuccedat pleban⁹. Auarus eſt. comodū tuū
ꝓ poſſe impedit. Sepius ꝙ tuā obſeruaret coq̄nam in
votiuas vigilias h̄ eſt in ſuū ꝓfectū vertit. Te accreſcēte
ſꝑ dolet. q꞉ nihil dicere audet. Ubi poteſt occulte nocet.
In mari igit᷑ arenam numera. Et in capellano temptati
ones pēſa. Et ꝓculdubio q̄ te putas eſſe plebanū ⁊ dn̄m
inuenies te tuoꝝ capellanorum capellanū ⁊ ſeruum.

Nonus diabolus eſt ipſe

predicator. Qui q̄nto in doctrina gl̃oſior tāto plebano
infeſtior. acceptū ſe in ppl̃o ꝯſiderat. ⁊ plebanū q̄i ciſram
ꝓ nihilo reputat. Et q꞉ ſcientia inflat non ſolū a plebāo
ſed etiā a capellanis tanq̄ ꝑpoſitus celebrari oport꞉. Si
non ſꝑ delicata cibaria māducat. vinū ꝯditum cū cereui
ſia optima potat De hoc in ambone p̄dicat. corā plebis
multitudine te ſcandalizat. Nō in ſuoꝝ verboꝝ appara
tu ꝓfectum tuū q̄ritat Sꝫ quō ipſe accreſcat toto conatu
laborat. Si ꝑ teipſum p̄dicare non poteris multociens
ab eo aſinus ⁊ cornutus vocaris. Confidit in doctrinā.
⁊ multiplicat calumniam. Uelis nolis cōtra te p̄dicator
permanet. q̄ totum populum tuū ad brachiū ſuū habet.

Ecce mi iohannes potes bibere calicem ⁊ curam ſuſcipe
paſtoralem. eſſentialia ſolum tibi tempramēta ꝓpoſui. de
accidentalibꝫ infinitis nec mentionē feci Quod cottidie
ex aduerſo te infeſtat. q̇s eſt qui numerat. Ad curā igitur
paſtoralem ſuſcipiendam meritū ponderans fideliter cō
ſulo Opprobriū cenſens penitus diſuadeo. Quantū igi
tur eccleſiaſticum regimen eſt meritorium tantū eſt one/
roſum. Quantū excelſum tantum ignominioſum Quid
eſt ꝙ plures religionem intrant ⁊ in eadē non pſeuerant.
multi eccleſias ſuſcipiunt. ⁊ non multo tpe eff luxo dimit
tunt. Niſi quia iſti ſcꝫ religioſi duram contra vitia ante
non ponderarunt pugnam, ⁊ iſti acerbam prius nō ma/
ſticauerunt miſeriam Ego quidē vſqꝫ huc paſtorale onꝰ
portaui. Sed quia tribulationes quibꝫ non mereor ſu/
ſtineo. Eccleſiam meam ꝑ benefitio non curato q̄nto ci/
tius poſſum commutabo. Qua ꝓpter ſi poteris patiēter
quas dixi ſufferre calumnias ſecure eccleſiam ſuſcipe Si
ſuſtinere non potes nec vnq̄ꝫ ſuſtinuiſti erumnas potiuſ
alias eccleſiaſticas portare curas dimitte. Tu enim om̄i
honore ⁊ reuerentia ꝙ non ego ſed pluresſ de te affirmant
es dignus. Cum non ſolum in ſeptem artibꝫ liberalibus
imo in tocius ſacre ſcripture quodammodo ſis expertus
ſemitis. Non ergo te decet tantū viꝝ eccleſie lumen ꝑ tot
miſerias obfuſcari modo ſupponi. Sed ſaluatore teſtan
te ab omnibus curis expeditum ſuꝑ candelabrum. Hoc
eſt excelſam cathedrā locari. Et in ſumma reuerentia ha/
beri. Quia vt multi peccatores in peccatorum ſuoꝝ te/
nebris ambulantes peccata ſua ſuper carbones nigra vi
deant. Uidendo recognoſcant Recognoſcendo defleant
Deflendo confiteantur. Confitendo peniteant. Penitē
do purificentur. Purificati mundi permaneant. Et tan
dem ad celeſtem munditiam. Hoc eſt eternā felicitatem
Ad quam creati ſunt perueniant. Preſtante domino no
ſtro ihesu chriſto. Uale.

Explicit epiſtola de miſeria Curatoꝝ ſeu Plebanoꝝ.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg